

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Суми, 23 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ресурс] / Офіційний сайт Державної Казначейської служби
– Режим доступу:
<http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608>

3. Показники банківської системи [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ – Режим доступу:
<https://bank.gov.ua/control/uk/publish/>– 21.11.2016.

4. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК 336.7

Бєлова Інна Валеріївна,
д.е.н., доцент,
Гайдук Ю.Л.,
студент,

Сумський державний університет, м. Суми

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»)

Інвестиційна діяльність банку посідає вагоме місце у процесі роботи банківської установи, оскільки виступає основним джерелом прибутку. Саме тому варто здійснювати оцінку такої діяльності. В ході таких дій до мінімуму зводяться існуючі ризики та покращується стан інвестиційного портфелю банку.

Метою нашого дослідження є кількісна оцінка вагомості основних чинників, що впливають на інвестиційний портфель банку.

В якості залежної змінної (Y) для подальшого моделювання було обрано суму трьох портфелів цінних паперів: торгового портфелю, а також портфелів на

продаж та до погашення.

На сучасному етапі розвитку банківського сектору основні тенденції динаміки обсягів інвестиційних операцій комерційних банків з цінними паперами свідчать про відсутність відповідного оптимального їх рівня (питомої ваги в структурі активних операцій банків), що в свою чергу обумовлюється дією таких факторів, як: статутний капітал банків (x1), кошти юридичних осіб (x2), кошти фізичних осіб (x3), кошти банків (x4), цінні папери власного боргу (x5), активи банків (x6), кредитний портфель (x7), балансовий капітал (x8), резерви під операції з цінними паперами банків (x9). Аргументація вибору вихідних даних для здійснення кількісної оцінки важливості впливу зазначених функціональних показників на зміну обсягу інвестиційних операцій банків з цінними паперами базується на дослідженнях Васюренко О.В. та Федосік І.М. [1], що обґрунтували необхідність врахування даних складових при аналізі показників банківської діяльності, Автори [1] підкреслили суттєвість врахування балансового капіталу та показників резервування. Також потрібно виділити дослідження Майорової Т.В. та Пересади А.А. [2], які визначають пріоритетність інвестиційної складової в банківській діяльності.

Так, нами був проведений аналіз чинників, що впливають на інвестиційну діяльність банків на основі квартальних даних за період 01.01.2012р. – 01.10.2017р., тобто для 23 кварталів. Розрахунки були проведені за допомогою програми STATISTICA 10.

Аналіз проводився з використанням даних офіційного сайту НБУ [3] в цілому по банківській системі та по окремому банку - ПАТ КБ «Приватбанк».

Отже, маємо 9 незалежних змінних в розрахунку на 23 спостереження. Тож спочатку здійснимо відсіювання незначимих чинників (пакет «Отсеивание признаков»).

Дані розрахунки дозволили виділити 4 наступні значимі чинники за дотримання умови адекватності моделі за критерієм Фішера ($F_{\text{факт}} = 27,2$) і при $R^2 = 0,858$, а саме такі:

статутний капітал – x_1 ; кошти юридичних осіб – x_2 ; кредитний портфель – x_7 ; кошти банків – x_4 . Параметри багатофакторної регресії є значимими за t -критерієм Стьюдента при $\alpha = 0,1$.

Далі в нашому дослідженні була поставлена задача можливого виявлення специфічних для найбільшого банку - ПАТ КБ «Приватбанк» - переліку значимих чинників, що мають вплив на його інвестиційну діяльність.

Так, нами було визначено залежність між обсягом інвестиційного портфелю ПАТ КБ «Приватбанк» (показник Y) та визначеними незалежними змінними ($x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7, x_8, x_9$).

Проведений аналіз матриці коефіцієнтів парної кореляції та використання пакету «Отсеивание признаков» показали, що залежна змінна Y має тісний зв'язок зі змінними: статутний капітал – x_1 ; кредитний портфель – x_7 ; цінні папери власного боргу – x_5 ; активи – x_6 . Отримана модель є адекватною за критерієм Фішера ($F_{\text{факт}} = 249,9$) і при $R^2 = 0,982$, а всі параметри моделі значимі за t -критерієм Стьюдента при $\alpha = 0,05$.

Значно менший вплив на інвестиційний портфель ПАТ КБ «Приватбанк» чинять такі змінні, як кошти юридичних осіб x_2 та кошти банків x_4 (в порівнянні з результатами моделювання по банківській системі в цілому).

Незначимими як для системи в цілому, так і для найбільшого банку країни, виявилися чинники: кошти фізичних осіб x_3 , резерви під операції з цінними паперами x_9 .

Отже, варто відмітити, що такий фактор як статутний

капітал є пріоритетним ресурсом, що забезпечує ефективність здійснення інвестиційних операцій з цінними паперами банку (до того ж, саме він визначає обмеження для проведення інвестиційної діяльності при встановленні економічних нормативів Н11 та Н12). Очікуваним виявився і прямий напрям зв'язку між Y та статутним капіталом – x_1 .

Для системи в цілому прямим є також зв'язок між Y та коштами юридичних осіб x_2 і коштами банків – x_4 .

А от зв'язок між інвестиційним та кредитними портфелями, як для системи в цілому, так і для найбільшого банку, є оберненим. Це може бути пояснено тим, що банк повинен обмежувати розмір свого ризик-апетиту, і орієнтуватися в своїх можливостях на подолання ризиків, що походять одночасно і від кредитного, і від інвестиційного портфеля.

Отже, проаналізувавши фактори впливу на інвестиційний портфель банків з використанням економіко-математичних методів, було встановлено, що основні показники інвестиційної діяльності об'єктивно виступають залежними величинами по відношенню до зазначеної системи факторів. Тож, як напрямок подальших досліджень, слід відмітити визначення параметрів оптимізації та подальшої практичної реалізації отриманих результатів щодо підвищення ефективності управління інвестиційно-орієнтованою діяльністю банку на ринку цінних паперів в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Васюренко Л. В. Ресурси комерційного банку: теоретичний та прикладний аналіз: Монографія / Л. В. Васюренко, І. М. Федосік. – Харків: ПП Яковлева, 2003. – 88 с.
2. Пересада А.А., Управління банківськими

інвестиціями: монографія / А.А. Пересада, Т.В. Майорова – К.: КНЕУ 2005. – 388 с.

3. Показники фінансової звітності банків України. Офіційна інтернет-сторінка НБУ. – Режим доступу:

https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.

УДК 336.71.078.3

Бєлова Інна Валеріївна,

д.е.н., доцент,

Протиняк Т.О.,

студент,

Сумський державний університет, м. Суми

АНАЛІЗ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ З ТОЧКИ ЗОРУ ЙОГО УСПІШНОСТІ

Аналіз відповідних джерел з тематики нашого дослідження [1,2,3 та ін.] дозволив зробити висновок, що безпеку банку можна охарактеризувати з різних сторін: по-перше, це стан стабільної діяльності банку; по-друге, це процес використання ресурсів та можливостей під час здійснення основної діяльності; по-третє, це система протекції інтересів різних категорій стейкхолдерів.

Висуваємо гіпотезу про наявність прямого зв'язку між безпекою банку та його успішністю. Чим більше значення успішності, тим безпечніше повинна бути фінансова установа на ринку, і навпаки. Вважатимемо, що безпечною є діяльність, коли банк, як мінімум, не має нестачі капіталу та відтворює майно.

Оцінка успішності банку визначається не лише з точки зору його фінансових індикаторів чи якості надання